

Sygn. akt VIII Gz 238/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy

w składzie :

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski

Sędziowie: SO Patrycja Baranowska

SR del. Anna Górnik (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko M. P., A. J., T. F., G. B.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego A. J. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 22 marca 2016 roku, w sprawie o sygnaturze X GC 805/14, X GC 1426/15

postanawia:

I. oddalić zażalenie;

II. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300,00 (trzystu) złotych

tytułem kosztów procesu w postępowaniu zażaleniowym.

SSO Patrycja Baranowska SSO Leon Miroszewski SSR del. Anna Górnik

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 marca 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił wniosek pozwanego A. J. o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji stwierdził, że powód cofnął pozew w stosunku do pozwanego A. J. po wniesieniu przez tego pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, gdy pozwany ten zaprzeczył, że był członkiem zarządu spółki (...) po skazaniu go wyrokiem Sądu Rejonowego w Kołobrzegu z dnia 30 stycznia 2008 roku za przestępstwo z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 291 § 1 k.k. Powyższe skutkowało umorzeniem postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Sąd wskazał, iż zgodnie z treścią art. 108 § 1 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Niewątpliwie orzeczenie o umorzeniu postępowania jest orzeczeniem kończącym sprawę w instancji i winno zawierać orzeczenie o kosztach procesu. Zgodnie zaś z Art. 108¹ k.p.c. jeżeli w toku postępowania sąd nie orzekł o obowiązku poniesienia kosztów sądowych lub orzeczeniem nie objął całej kwoty należnej z tego tytułu, postanowienie w tym przedmiocie wydaje na posiedzeniu niejawnym sąd, przed którym sprawa toczyła się w pierwszej instancji.

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1203 z późn. zm.) domniemywa się, że dane wpisane do Rejestru są prawdziwe. Jeżeli dane wpisano do Rejestru niezgodnie ze zgłoszeniem podmiotu lub bez tego zgłoszenia, podmiot ten nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli zaniedbał wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu.

Sąd Rejonowy określił, że pozwany A. J. pomimo wydania wyroku skazującego za przestępstwo na mieniu, który uprawomocnił się w dniu 2 maja 2009 r. widniał w krajowym rejestrze sądowym jako członek zarządu spółki w latach 2009-2013 r. W ocenie Sądu pozwany tym samym świadomie wprowadzał w błąd, co do przysługujących mu uprawnień z racji pełnienia funkcji członka zarządu. Wobec powyższego pozwany dał powód do wytoczenia powództwa, bowiem powód opierał swoje powództwo na danych ujawnionych w Krajowym Rejestrze Sądowym wobec których istnieje domniemanie prawdziwości danych tam zawartych, a okoliczność istnienia wyroku skazującego została przez pozwanego ujawniona dopiero w trakcie niniejszego procesu. Skoro zatem pozwany pomimo prawomocnego wyroku skazującego przez okres 4 lat pełnił funkcję członka zarządu, musiał się liczyć z możliwością wytoczenia powództwa na podstawie art. 299 k.s.h.

Pozwany A. J. wniósł zażalenie na powyższe postanowienie postanowienia zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej zamiast swobodnej oceny materiału dowodowego i bezpodstawne uznanie, iż pozwany celowo wprowadzał wierzycieli spółki w błąd, art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 203 § 2 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, poprzez niezasądzenie na rzecz pozwanego kosztów niezbędnych do celowej obrony; art. 17 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez uznanie, że domniemanie wynikające z wpisów w rejestrze chroni osoby trzecie względem członków zarządu, nie zaś spółki; art. 12 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez nieuwzględnienie, iż to na Sądzie Rejestrowym ciąży obowiązek sprostowania wpisu, a nie na pozwanym; art. 21 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez nieuwzględnienie, iż to sąd obowiązany jest niezwłocznie informować sąd rejestrowy o zdarzeniach, które podlegają obowiązkowi wpisu.

W oparciu o wskazane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego A. J. kwoty 3617 złotych tytułem kosztów procesu.

Powód wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Podniósł, że uzyskał informację z Sądu Rejestrowego o osobach wchodzących w skład zarządu spółki (...) sp. z o.o., z której wynikało, że w latach 2009-2013 pozwany A. J. był członkiem zarządu wymienionej spółki, skoro więc mimo skazania go prawomocnym wyrokiem w procesie karnym przez 4 lata pełnił funkcję członka zarządu, to dał powód do wystąpienia przeciwko niemu z pozwem. Zdaniem powoda pozwany mógł powiadomić Sąd Rejestrowy o ustaniu jego mandatu i złożyć świadczący o tym wyrok skazujący, co spowodowałoby wszczęcie procedury wynikającej z art. 24 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Wykazał się jednak oczywiście niesumiennym i niewłaściwym postępowaniem, gdyż spółka została zarejestrowana już po skazaniu pozwanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne.

Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał, iż zgodnie z treścią art. 108 § 1 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Orzeczenie o umorzeniu postępowania jest orzeczeniem kończącym sprawę w instancji i winno zawierać orzeczenie o kosztach procesu. Zgodnie zaś z Art. 108¹ k.p.c. jeżeli w toku postępowania sąd nie orzekł o obowiązku poniesienia kosztów sądowych lub orzeczeniem nie objął całej kwoty należnej z tego tytułu, postanowienie w tym przedmiocie wydaje na posiedzeniu niejawnym sąd, przed którym sprawa toczyła się w pierwszej instancji.

Przepis art. 102 k.p.c., a więc przepis, na który powołał się powód domagając się nieobciążania go kosztami na rzecz pozwanego A. J., stanowi podstawę rozstrzygnięcia o kosztach w inny sposób niż uwzględniający wynik sprawy zgodnie z art. 98 k.p.c. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. To uregulowanie wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiącą wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu (por. uzasadnienie postanowienia z dnia 16 lutego 2011 roku, II CZ 203/10), nie konkretyzuje natomiast, co można uznać za wypadek szczególnie uzasadniony, a przez to pozostawia ich kwalifikację sądowi, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 roku, II CZ 210/73).

Podstawę zastosowania tego przepisu stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne i niesprawiedliwe. Stanowią je zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące na przykład sytuacji życiowej i stanu majątkowego stron. Przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej proces kosztami przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności. W orzecznictwie wyrażono pogląd, że zastosowanie art. 102 k.p.c. może nastąpić między innymi wówczas, gdy kosztów zażądał przeciwnik, który swym niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem wywołał proces i koszty połączone z prowadzeniem tego procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1981 roku, II CZ 98/81). O niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniu w kontekście powołanego przepisu można mówić wówczas, gdy strona dopuszcza się go w sytuacji istnienia po tej stronie świadomości wysuwanego roszczenia, dochodzonego następnie przed sądem (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 24 sierpnia 2012 roku, I ACz 505/12).

Wprawdzie wobec pozwanego nie zachodzi wynikające z art. 17 ust. 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym ograniczenie możliwości powoływania się na niezgodność danych w Rejestrze z rzeczywistym stanem rzeczy, a więc dopuszczalności wzruszenia wynikającego z art. 17 ust. 1 powołanej ustawy domniemania prawdziwości wpisu. Ograniczenie to dotyczy podmiotu wpisanego do Rejestru, a nie osób, których dane zostały ujawnione w ramach tego wpisu. Ponadto sama strona powodowa mogła dochować większej staranności w ustaleniu, czy pozwany funkcję członka zarządu mógł piastować, poprzez analizę akt spółki, w których znajduje się uzasadnienie postanowienia z dnia 8 października 2013 roku, w którym Referendarz wskazał na wydany przeciwko pozwanemu wyrok będący podstawą wykreślenia go z KRS.

Jednakże powyższe należy zestawić z postępowaniem samego pozwanego. Po pierwsze powód wezwał pozwanego A. J., jako członka zarządu (k. 27), do zapłaty kwoty dochodzonego zobowiązania, czemu pozwany nie zaprzeczył, nie ma też podstaw do przyjęcia, że na to wezwanie odpowiedział. Okoliczności takiej bowiem nawet nie podnosił. Wprawdzie powyższe nie może samo w sobie przesądzać o tym, że pozwany dał powód do wystąpienia przeciwko niemu w powództwem, natomiast brak reakcji na przedprocesowe wezwanie do zapłaty żądanej pozwem mógł doprowadzić po stronie powoda do przeświadczenia, że nie zaprzecza pełnienia funkcji w zarządzie spółki (...) sp. z o.o. w czasie gdy powstało zobowiązanie tej spółki wobec powoda, z którym związane jest dochodzenie go na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. Okoliczność tę należy powiązać także z datami ujawnienia wpisów w rejestrze Spółki w kontekście daty skazania pozwanego. A. J. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Kołobrzegu z dnia 30 stycznia 2008 roku, sygnatura akt II K 361/05 za przestępstwo opisane w rozdziale XXXV Kodeksu karnego, a wyrok ten uprawomocnił się w dniu 2 kwietnia 2009 roku. Pomimo to doszło do zgłoszenia pozwanego jako członka zarządu spółki (...), a w konsekwencji utrzymania tych danych w Rejestrze, w sytuacji, gdy nigdy nie powinny one zostać zgłoszone. Powyższe jasno wynika ze złożonego przez samego pozwanego, wraz ze sprzeciwem od nakazu zapłaty, odpisu pełnego z Krajowego Rejestru Sądowego, dotyczącego spółki (...) sp. z o.o. (k. 99-101). Z danych tych wynika, że wymieniona spółka została zarejestrowana w dniu 27 lutego 2009 roku, a więc już po skazaniu pozwanego A. J. wyrokiem Sądu Rejonowego z K. z dnia 30 stycznia 2008 roku, sygnatura akt II K 361/05. Wprawdzie wyrok ten nie był jeszcze w tym czasie prawomocny, jednak kolejne wpisy zostały dokonane po jego uprawomocnieniu się. W szczególności wpis danych pozwanego A. J. jako członka zarządu spółki (...) sp. z o.o. nastąpił w dniu 10 grudnia 2009 roku, a więc ponad 8 miesięcy po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Rejonowego z K. z dnia 30 stycznia 2008 roku. Wynika z tego

uprawnione domniemanie, iż do powołania pozwanego do tej funkcji nastąpiło po uprawomocnieniu się wyroku, tym samym przyjęcie przez tego pozwanego funkcji członka zarządu spółki (...) sp. z o.o. nastąpiło z naruszeniem zakazu wynikającego z art. 18 § 2 k.s.h.

Nie ulega więc wątpliwości, że pozwany A. J. podjął czynności członka zarządu, a jego dane zostały wpisane do Rejestru, w sytuacji gdy objęty był zakazem na podstawie powołanego przepisu. Tym samym doprowadził do wpisu danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa. Powyższe musi być uznane za oczywiście niesumienne i niewłaściwe postępowanie, które nie może korzystać z ochrony polegającej na uzyskaniu przez pozwanego A. J. kosztów procesu w niniejszej sprawie.

Wobec tego należało uznać, że zaskarżone postanowienie odpowiada prawu, zatem na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalić zażalenie jako bezzasadne.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego oparto o treść art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. Wynagrodzenie pełnomocnika powoda ustalono na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku (Dz.U. 2015, poz. 1804) w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zgodnie z §2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 1 – na kwotę 300 złotych.

SSO Patrycja Baranowska SSO Leon Miroszewski SSR del. Anna Górnik

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. z (...) (...)